

Aine Ja Henki

Kirj. TIMSTERI.
(Kilpailukirjoitus)

KAIKKI mitä kuulemme, näemme, haistamme, maistamme ja tunnemme, ovat olevan vaikutusta niihin ruumiimme elimiin joita kutsumme aistimiksimme. Me siis aistiamme ulkonaista olemista. Kaikkea sitä, joka muodostaa tuon olemisen, kutsumme yhteisellä nimellä aineeksi — materiaiksi.

Materialistit käsittävät aineen olemuksen aluperäiseksi. Mutta dialektiset materialistit käsittelevät kaikkea ainetta liikkuvana, ja muutosten alaisena. Näitä aineen liikunnoita ja muutoksia aistimme aistivat. Näiden muutosten ja liikunnoiden vaikutelmat ilmaisevat meille aineen olevaisuuden.

Kolmisenkymmentä vuotta takaperin vielä pidettiin atomia aineen kaikkein pienimpänä aiku-yksikkönä. Mutta Madame Curie ja hänen miehensä radiumin löydön avulla avasivat atoomin "oven". Sen sisältä tavattiin vielä pienempiä aineen alku-osia, electrooneja ja nucleita (keskiöitä). Atoomissa nucleet ovat keskuksia joita electroonit kiertävät jotenkin samalla tavalla kuin planeetat kiertävät aurinkoa.

Atoomia itsessään jo on nii npieni että niitä sopii miljoonia neulan kärjelle. Sitä pidettiin näkymättömänä ja sen sisältöä tutkimuksille sulettuna. Mutta radiumissa atoomit "räjähtelevät," hajoavat, muodostuvat muiksi alkuaineiksi — helium- ja niton-atoomeiksi. Tämä on avannut tiedemiehille suuren tutkimusalan. On tultu huomaamaan että atoomiin on kytkettyä suunnaton määrä energiaa — voimaa. Me jokainen kai olemme kuulleet tai lukeneet siitä voimasta mikä syntyy radiumin atoomien räjähtelystä ja siitä mitä se vaikuttaa ympäristöönsä.

Atoomien kokoonpano on monenlainen, riippuen se electroonein ja nucleiden luvusta niissä, sekä niiden suhteista toisiinsa. Täten siis muodostuvat monet eri "alkuaineet." Ne ovat kokoonpantuja erilaisista atoomeista. Näitä alkuaineita tunnetaan 92 ja niistä viimeksi löydetty on No. 85, nimeltä "eka iodine".

Alkuaineita tavataan harvinaisemmin "puhtaina," vaan ovat ne sekaisin toinen toistensa kanssa. Usea meistä on lukenut tai kuullut puhuttavan molekyyleistä. Molekyyli on hyvin pieni ainehiukkanen, joka on alituisessa liikunnassa. Tämä liikunta voi olla niinkin huimaavaa kuin maili sekunnissa. Tämä molekyyli on joko yksi ainoa atoomi tai useampia niitä, tai sitten useampia erilaisia atoomeja sisältävä. Molekyyleistä muodostuu kaikenlainainen aine. Niistä ovat ruumiimme solut muodostuneet.

Ihmisruumiissa on miljoonia eri soluja. Nämä solut ovat elämän yksiköitä. Ne ovat itsenäisiä oli-

joita, joilla kullakin on oma tehtävänsä kokonaisuudessa. Ne kasvavat ja lisääntyvät jakautumalla kahtia aina silloin kun ne ovat saavuttaneet vissin kehitystason. Ihmisruumiin soluja voidaan eristää ja niitä pitää, keinotekoisestikin ruokkimalla, hengissä. Mutta ihmisruumiissa ne ovat toinen toisistaan riippuvaisia ja niiden hyvinvointi on kokonaisuuden hyvinvoinnista riippuvainen ja päinvastoin. Esim. jos ihmisen sydän ja keuhkot lakkaavat toiminnastaan niin kuolee hän. Jonkun aikaa jatkuu eri solujen toiminta vielä ruumiissa. Mutta koska ne eivät veren välityksellä saa ravintoa niin kuolevat nekin ja lakkaavat toiminnasta. Elämä on loppunut, niin yksityisistä soluista kuin kokonaisuudestaakin.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita että jotain ainetta olisi pois otettu tai mennyt jonnekin. Kaikki ne ainekset, jotka äsken muodostivat ihmisen, ovat jällellä. (Tiedemiehet niiden "markkina-arvoksi" ovat laskeneet 98 senttiä.) Nyt on vain tapahtunut siten että noiden aineiden keskinäinen toiminta (ihmisen) on loppunut. Aineen liikunta silti ei ole pysähtynyt. Molekyyli liikkuu, atoomit ovat edelleenkin samoja. Aineen liikunta muuttuu toiseen suuntaan. Se ei pysähdy milloinkaan.

Emme voi käsitellä ainetta ilman liikuntaa eikä liikuntaa ilman ainetta; ne ovat ikuisesti sidotut toisiinsa.

Tiedemiehet ovat tutkineet ihmisruumiin rakennetta ja siihen sisältyviä aineita. He voivat tarkalleen sanoa miten paljon minkilaisia aineita se sisältää. Jos otamme nuo aineet ja sekoitamme niitä vaikka kuinka moneen suuntaan, emme milloinkaan voi niistä saada ihmistä. Nuo ainekset eivät ala lukea, kirjoittaa eikä edes ajatellakaan (niin helppo tehtävä kuin se lieneekin). Jonkunlaisia kemiallisia muutoksia aineissa kylläkin tapahtuu, vaan ihmiselämää ei synny.

Mutta silloin kun ihmisen alkusolu löytää suotuisen paikan kehitykselleen, alkaa se kehittyä ja kasvaa. Muutaman ajan kuluttua alkaa se ajatella, ensin vähemmän, sitten enemmän ja enemmän, joten vihdoinviimein hän tekee sitä enemmän kuin mitään muuta touhua. Tästä johtuu että hän alkaa lukea ja kirjoittaaakin, jos hänen aistimensa ja muut ruumiinsa elimet ovat kuntoisia. Myöskin, jos ulkopuoliset aistimukset sen edellyttävät. Ainemuodostuma kuitenkin on sama mitä panimme sekoitettavaksikin.

Mistä tämä johtuu? Se johtuu siitä, että pitkällä kehitysjalalla on luonnon työhuoneessa muodostunut aineelle ominaisuus jota sanotaan hengeksi. Henki on aineen korkein tuote. Se on aineen kyky ottaa

vastaan aistimien avulla aistimuksia ja mielteitä sekä elää ja liikkua niiden mukaan.

Olemme nyt tulleet huomaamaan että aineen liikunta sinänsä ei ole ajattelua eikä järjellistä toimintaa, vaan on ajattelu tulosta siitä. Se on liikkuvan aineen yksi ominaisuus. Vulgari-materialistit väittävät että aivot erittävät ajatusta samoin kuin maksa erittää sappea.

Henkisen toiminnan keskus ihmisruumiissa on aivot. Aistimien avulla saavat aivot ulkopuolisia aistimuksia ja mielteitä. Sisäisiä eli oman ruumiin tapahtumia niille tiedotetaan hermoston välityksellä. Kun aivot saavat tiedon siitä tai tästä sisäisestä tai ulkopuolisesta asiasta, niin "käsittelevät" ne sitä ja ilmaisevat hermoston välityksellä mitä sen tai tämän elimen on tehtävä. Myöskin ovat aivot "talletuspaikka," jossa talletetaan ennen saatuja aistimuksia ja mielteitä. Niitä käytetään aina tarpeen vaatimuksesta (joskus tarpeettomastikin). Aivot niitä asettelevat eri suuntiin ja erilaisiin yhdistelmiin. Tätä aivojen toimintaa kutsumme ajatteluksi.

Meidän kumminkin tulee muistaa että aivot ovat myöskin ainetta; ne ovat elimiä, jotka tarvitsevat ravintoa. Aivoissa toimivat solut saavat ravintonsa, samoin kuin toisetkin solut, veren välityksellä, vatsan kautta ruuasta ja juomasta ja keuhkojen kautta ilmasta. Jos aivot erittäisivät ajatusta kuten maksa sappea, niin eihän tarvitseisi ajatellaksemme saada muuta kuin ruokaa. Ei tarvitseisi saada min-käänlaisia ulkopuolisia aistimuksia. Myöskin olisivat ajatuksemme sellaista ainetta jota voisimme punnita ja jonka voisimme ulkona ruumiistammekin nähdä, ilman muiden aineiden välitystä. Silloinhan ajattelu voisi vatsan kautta käydä paremmin ja voimakkaammin silloin kun se on täynnä hyvää ruokaa. Kokemus kuitenkin puhuu toista. Myöskään tyhjä vatsa ei edistä ajattelua; se kiihoittaa aivostoa vain yhteen suuntaan — miten saada ruokaa. Siksi näemmekin että aivostomme tarvitsee ruokaa ja juomaa pysyäkseen elävänä ja toimintakykyisenä, eikä saadakseen siitä ajatusta.

Edellä jo on sanottu että aivomme saavat aistimemme välityksellä aistimuksia ja mielteitä. Näistä sitten muodostuvat ajatukset ja ongelmat. Tätä aivoaineen kykyä sanovat Marx ja Engels hengeksi

ja sen toimintaa henkiseksi toiminnaksi. Tämä henki ja henkinen toiminta on kumminkin toimintaa aineen välityksellä. Henkeä ei voida eroittaa aineesta siten, että henki alkaisi toimia ja nauttia ilman ainetta. Turhaa on yrittääkään siihen suuntaan ajatella. Mitä useamman yrityksen teemme siihen suuntaan, sitä lujemmin löydämme ajatuksemme kiinni aineessa. Siksi tutkikaamme aineen liikuntaa ja sen eri muotoja. Tutkiessamme sitä huomaamme että liikkuvan aineen kehityksessä tulee kohta, jota kutsumme elämän aluksi. Sen kehitystä edelleen tutkiessamme löydämme kohdan jolloin alkaa henkinen toiminta. Nämä kummatkin ovat kehittyviä; niissä tapaamme alhaisempia ja yhäisempiä asteita.

Vaikka aistimemme antavatkin meille aistimuksia ulkopuolisista tapauksista, niin eivät aivomme niitä kaikkia jaksa ottaa vastaan ja ymmärtää. Meistä toiset voivat käsitellä asioita, joista toiset taasen eivät ymmärrä tuon taivaallista, ja päinvastoin. Ruumiilliset eroavaisuudet eivät silti ole mitkään "silmiään pistävät". Näyttää että olemme molemmat samalla kehityksasteella ruumiillisesti.

Jos väitämme että ajattelemme koko ruumiillamme niin silloin kädettömän tai jalattoman henkilön pitäisi ajatellakin vajavasti, koska hänellä on vajaa ruumis. Sitä vastoin jos aistimemme ovat vajavia niin ajattelummekin on vajavaa. Sokea ei voi ajatella kaikkea mitä näkevä ajattelee. Kuuro on samaten vajaa ottamaan vastaan aistimuksia. Mutta ilman aivoja ei kukaan voi ajatella.

Tiedemiesten on vaikea tutkia aivojen toimintaa. Syynä siihen on se, että ei voida käsitellä eläviä aivoja. Mitä tule kuolleiden aivojen tutkimiseen niin hyvin vähän on löydetty eroa viisaan ja tyhmän aivojen rakenteen välillä. Siksi ero täytyy olla siinä miten ne toimivat. Aivojen suhteellinen suuruus on tähän asti ollut tiedemiesten ainoa päätelmä niiden toimintatehon mittapuuna.

Vielä ei ole voitu kumota Marxin ja Engelsin teorioita, tietoteoriakaan alalla. Todistelut niitä vastaan eivät ole päteviä vielä olleet. Usein ne jäävät pelkiksi sanahelinoiksi, joita vähempitietoinen pitää pätevinä, mutta jotka eivät kestä terveen ajattelun kiirastulta.

Myrskyissä

Kirj. W. M. MATTSON

Niin synkkä on ilta ja myrsky käy,
lyö salamat iskien tulta.

Jo lintukin piilohon ennättäy
ja pellot on musta kuin multa.

Niin synkkä on ilta, on myrskysää.
Kuka tutkisi tuulien teitä;
Kuka tuntisi voimia vihurpään,
kuka toistais sen säveleit?

Kuka tuntisi tunteita onnettoman,
joka tuulien huuhtoissa kastuu?
Kuka kutsuva ääni suojaa tois,
kuka turvaksi tiellensä astuu?

Ja jospa se myrsky nyt myllertää
niin seuraapa talvea kesä.
Ja lauhtuu mun rintani riehuva sää
ja mulla on — rannalla pesä.